

INFORME FOESSA BALEARS 2025 (1)

L'HABITATGE AGREUJA L'EXCLUSIÓ SOCIAL

Guillem Ferrer MonjoDelegat episcopal de
Caritas Diocesana de
Menorca

Tenir feina, avui, no és garantia de tranquil·litat econòmica i social. L'informe Foessa indica que les Illes Balears han creat ocupació en els darrers anys, passant de 560.000 a 607.000 persones ocupades des de 2018. Tanmateix, aquest increment no millora la integració social. Els salaris han pujat un 20 per cent en termes nominal, però només un 3,3 per cent en termes reals, a causa de l'augment del cost de la vida.

L'exclusió entre persones ocupades ha crescut amb força, passant d'una de cada deu a gairebé una de cada set. Això confirma que la precarietat laboral i els salaris insuficients impedeixen que l'ocupació actuï com a via de sortida de l'exclusió, especialment en sectors de serveis, amb alta parcialitat involuntària i contractes inestables. Foessa identifica aquí una de les principals paradoxes: les Balears creen ocupació, però no redueixen l'exclusió social.

♦ 834 LLARS ENQUESTADES

Foessa és un estudi que basa les seves xifres en un treball rigorós d'un equip de professionals que analitzen els resultats d'unes enquestes realitzades en l'àmbit familiar (amb una durada mínima d'una hora) i en la pròpia vivenda (presencial, no telefònica). El resultat de l'informe de 2025 és gràcies a les 834 llars de les nostres illes que han sigut enquestades, més de 2.000 persones. Ells són els protagonistes de les dades que avui ens deixen interrogants i plantegen nous reptes socials.

Però, a Caritas no només ens agrada posar

el dit a la llaga. Som còmplices d'un missatge d'esperança. El Papa Lleó, en el capítol 2 de la seva encíclica Dilexit te, parla de l'opció prioritària i preferencial per part de Déu a favor dels pobres. Aquesta «preferència» -escriu- no indica mai un exclusivisme o una discriminació envers altres grups, que en Déu serien impossibles; aquesta preferència pel pobre vol subratllar l'acció de Déu que es compadeix davant la pobresa i la debilitat de tota la humanitat i, volent inaugurar un Regne de justícia, fraternitat i solidaritat, es preocupa particularment d'aquells que són discriminats i oprimits, demanant-nos també a nosaltres, la seva Església, una opció ferma i radical a favor dels més febles.

Per aquest motiu Foessa no només descriu i explica, sinó que també proposa. L'informe indica que el model social actual està esgotat: produeix desigualtat, precarietat, aïllament i una desconfiança social creixent. A més de la vivenda com a motor principal de desigualtat i l'ocupació que augmenta però no ajuda a integrar, la infància, la joventut i la població migrada són els sectors on l'exclusió va despuntant a les nostres illes. La pobresa s'hereta i tenir fills és un factor de risc social, i de cada dia més.

L'informe detecta bretxes que agreugen la desigualtat. Les persones de nacionalitat estrangera presenten taxes d'exclusió del 31 per cent, més del doble que la població espanyola. Els menors i joves també figuren entre els grups més vulnerables: el 24 per cent dels menors de 18 anys i el 26 per cent de les persones entre 18 i 44 anys viuen en exclusió. Les llars amb menors representen dos terços de la població exclosa a les Illes. A més, la discriminació afecta una de cada cinc llars, i gairebé una de cada dues entre aquelles en exclusió;

el 88 per cent afirma haver perdut oportunitats laborals o relacionals per aquesta causa.

♦ SERVEIS SOCIALS AMB BAIXA UTILITZACIÓ

L'ús dels serveis socials continua disminuint també a la realitat insular: només el 7 per cent de la població hi va acudir el 2024, davant el 13 per cent de la mitjana estatal. Fins i tot entre qui més ho necessita, la taxa és inferior a la estatal.

Foessa detecta també un greu dèficit en el sistema de garantia d'ingressos. L'Ingrés Mínim Vital només arriba al 35 per cent de les persones en pobresa severa a les Balears, i el 66 per cent de les llars en aquesta situació mai no ha rebut informació sobre la prestació. La renda mínima autonòmica (Resoga) ha patit un retrocés dràstic, passant de cobrir l'1 per cent de la població el 2018 a només el 0,44 per cent el 2024. Aquesta combinació genera un «forat informatiu i administratiu» que deixa sense protecció milers de llars en situació de fragilitat.

L'informe conclou que el model social actual està esgotat: produeix desigualtat, precarietat, aïllament i una creixent desconfiança social. Davant això, Foessa reclama un nou pacte social basat en la cura de les persones, la justícia social i la sostenibilitat ecològica.

Foessa proposa polítiques que actuïn sobre les arrels de la desigualtat, amb especial atenció a l'habitatge, l'ocupació digna, la protecció social, la integració de la població migrant i l'enfortiment del teixit comunitari. El missatge final de l'informe apunta que les Balears poden continuar avançant cap a una societat més desigual i fragmentada o apostar per un nou model que col·loqui la vida, les cures humanes i el bé comú al centre de l'acció pública.

El nou Informe Foessa ens traça propostes, ens ajuda a posar en marxa noves sensibilitats i ens al·licona, a Caritas, a saber que sempre hi ha marge de millora per a qui està en una greu situació d'exclusió o la corda fluixa de l'estabilitat social. Tenim camí per recórrer! No ens descoratgem.

**L'informe diu
que el model
social actual
està esgotat**